

KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU CHEMICZNEGO

Karta charakterystyki zgodna z wymogami przepisów Rozporządzenia (WE) NR 1907/2006 Parlamentu Europejskiego z dnia 18 grudnia 2006. r. (REACH) oraz Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/830

Data sporządzenia: 24.03.2017

PRODUKT WYŁĄCZNIE DO ZASTOSOWANIA PROFESJONALNEGO

SEKCJA 1. IDENTYFIKACJA SUBSTANCJI/MIESZANINY I IDENTYFIKACJA SPÓŁKI/PRZEDSIĘBIORSTWA

1.1. Identyfikator produktu

Nazwa handlowa: **Odkamieniacz do ekspresów**

1.2. Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane

Zastosowanie zidentyfikowane: Produkt przeznaczony jest do usuwania osadów mineralnych z ekspresów do kawy i herbaty.

Zastosowanie odradzane: nie określono.

1.3. Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

Producent: EmiChem P.P.
Adres: 61-007 Poznań, ul. Główna 30a
Tel.: +48 601 765 163
+48 669 111 640
e-mail: jax@jax.com.pl

1.4. Numer telefonu alarmowego

112 (ogólny telefon alarmowy), 998 (straż pożarna), 999 (pogotowie medyczne)

SEKCJA 2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

2.1. Klasyfikacja substancji lub mieszaniny

Preparat został sklasyfikowany zgodnie z Rozporządzeniem (UE) Nr 1272/2008 (CLP)

Eye Dam. 1; H318
Skin Corr. 1; H314
Aquatic Chronic 3; H412

2.2. Elementy oznakowania

Hasło ostrzegawcze: NIEBIEZPIECZEŃSTWO

Piktogram:

Zwroty określające rodzaj zagrożenia:

H314 Powoduje poważne oparzenia skóry i uszkodzenia oczu.

H412 Działa szkodliwie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

Zwroty określające środki ostrożności:

Zapobieganie:

P273 Unikać uwolnienia do środowiska.

P280 Stosować rękawice ochronne/odzież ochronną/ochronę oczu/ochronę twarzy.

Reagowanie:

P301+P330+P331 W PRZYPADKU POŁKNIECIA: wypłukać usta. NIE wywoływać wymiotów.

P303+P361+P353 W PRZYPADKU KONTAKTU ZE SKÓRĄ (lub z włosami): Natychmiast zdjąć całą zanieczyszczoną odzież. Spłukać skórę pod strumieniem wody/ prysznicem.

P305+P351+P338 W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać.

Usuwanie:

P501 Zawartość/pojemnik usuwać do odpowiednio oznakowanych kontenerów przeznaczonych do selektywnej zbiórki odpadów opróżnianych przez uprawnioną firmę.

2.3. Inne zagrożenia

Brak informacji na temat spełniania kryteriów PBT lub vPvB zgodnie z załącznikiem XIII rozporządzenia REACH. Odpowiednie badania nie były przeprowadzone.

SEKCJA 3. SKŁAD /INFORMACJA O SKŁADNIKACH

3.1. Substancje

Nie dotyczy.

3.2. Mieszaniny

Niebezpieczne substancje:

Substancja	Numer CAS	Numer WE	Stężenie	Klasyfikacja WE 1272/2008
Kwas amidosulfonowy	5329-14-6	226-218-8	5%<c<15%	Eye Irrit. 2; H319 Skin Irrit. 2; H315 Aquatic Chronic 3; H412
Kwas metanosulfonowy	75-75-2	200-898-6	5%<c<15%	Skin Corr. 1B; H314

Pełne znaczenie zwrotów wskazujących rodzaj zagrożenia i zwrotów H zamieszczono w sekcji 16.

SEKCJA 4. ŚRODKI PIERWSZEJ POMOCY

4.1. Opis środków pierwszej pomocy

Narażenie inhalacyjne:

Nie dotyczy.

Kontakt z oczami:

- Przepływać oczy zimną bieżącą wodą przez 15 minut (mały przepływ wody skierowany na stronę zewnętrzną twarzy - **nigdy w stronę oka zdrowego**)
- W przypadku wystąpienia objawów podrażnienia oczu zapewnić kontrolę okulistyczną

Kontakt ze skórą:

- Zabrudzoną odzież zdjąć
- Skażone miejsca zmyć wodą
- Skonsultować się z lekarzem.

Połknięcie:

- Nie prowokować wymiotów (wymioty w przypadku utraty świadomości mogą doprowadzić do zadławienia)
- Jeżeli zatruty jest przytomny wypłukać wodą usta
- Wezwać pomoc medyczną

4.2. Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

W kontakcie z oczami: zaczerwienienie, łzawienie, ból, ryzyko poważnego uszkodzenia oczu.

W kontakcie ze skórą: zaczerwienienie, podrażnienie, oparzenia.

4.3. Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

Brak danych.

SEKCJA 5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

5.1. Środki gaśnicze

Proszki gaśnicze, dwutlenek węgla, piany odporne na alkohol, woda - prądy rozproszone.

5.2. Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną

Produkt niepalny, pod wpływem wysokiej temperatury powstają toksyczne gazy: tlenki azotu, dwutlenek siarki

5.3. Informacje dla straży pożarnej

Nie dopuścić się do przedostania zanieczyszczonej wody gaśniczej do kanalizacji i wód powierzchniowych i gruntowych. Stosować ubranie i rękawice kwasoodporne oraz aparat izolujący drogi oddechowe.

SEKCJA 6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

6.1. Indywidualne środki ostrożności, sprzęt ochronny i procedury w sytuacjach awaryjnych

Ograniczyć dostęp osób postronnych do obszaru awarii do czasu zakończenia odpowiednich operacji oczyszczania. Przestrzegać ogólnych zasad bezpieczeństwa i higieny. Unikać kontaktu ze skórą i oczami. Należy nosić ubranie, rękawice oraz okulary ochronne.

6.2. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Nie dopuścić do dostania się do ziemi, wód gruntowych i powierzchniowych.

6.3. Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia.

Brak danych.

6.4. Odniesienia do innych sekcji

Odnieść się również do sekcji 8 i 13 karty charakterystyki.

SEKCJA 7. POSTĘPOWANIE Z SUBSTANCJAMI I MIESZANINAMI ORAZ ICH MAGAZYNOWANIE

7.1. Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania

Pracować zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny. Unikać kontaktu ze skórą i oczami.

7.2. Warunki bezpiecznego magazynowania, w tym informacje dotyczące wszelkich wzajemnych niezgodności

Przechowywać w szczelnie zamkniętych, właściwie oznakowanych pojemnikach. Postępować zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy.

7.3. Szczególne zastosowanie(-a) końcowe

Produkt przeznaczony jest do usuwania osadów mineralnych z ekspresów do kawy i herbaty.

SEKCJA 8. KONTROLA NARAŻENIA/ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ:

8.1. Parametry dotyczące kontroli

NDS, NDSch, NDSP – nie określono (wg Rozporządzenia MIPS z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych

dopuszczalnych stężeń natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2002 r. nr 217, poz.1833 ze zmianami w Dz. U. z 2005 r. nr 212 poz. 1769, dz. U. Nr 161, poz. 1142, 2007.)

8.2. Kontrola narażenia

Indywidualne środki ochrony:

Przestrzegać ogólnych zasad bezpieczeństwa i higieny. Podczas pracy nie jeść, nie pić i nie palić tytoniu. Unikać zanieczyszczenia skóry i oczu.

Ochrona dróg oddechowych: W normalnych warunkach pracy nie jest wymagana. W przypadku przekroczenia wartości dopuszczalnych stężeń stosować maskę ochronną z odpowiednim pochłaniaczem.

Ochrona oczu: W trakcie używania preparatu stosować szczelne okulary ochronne lub ochronę twarzy. W razie potrzeby skorzystać z prysznica bezpieczeństwa.

Ochrona rąk i skóry: Stosować odporne na chemikalia rękawice ochronne. W przypadku krótkotrwałego kontaktu stosować rękawice ochronne o poziomie skuteczności 2 lub większym (czas przebicia > 30 min.). W przypadku długotrwałego kontaktu stosować rękawice ochronne o poziomie skuteczności 6 (czas przebicia > 480 min.). Nosić odzież ochronną.

Przy stosowaniu rękawic ochronnych w kontakcie z produktami chemicznymi należy pamiętać o tym, że podane poziomy skuteczności i odpowiadające im czasy przebicia nie oznaczają rzeczywistego czasu ochrony na danym stanowisku pracy, gdyż na tę ochronę wpływa wiele czynników, jak np. temperatura, oddziaływanie innych substancji itp. Zaleca się natychmiastową wymianę rękawic, jeśli wystąpią jakiegokolwiek oznaki ich zużycia, uszkodzenia lub zmiany w wyglądzie (kolorze, elastyczności, kształcie). Należy przestrzegać instrukcji producenta nie tylko w zakresie stosowania rękawic, ale również przy ich czyszczeniu, konserwacji i przechowywaniu. Ważny jest również prawidłowy sposób zdejmowania rękawic tak, aby uniknąć zanieczyszczenia rąk podczas wykonywania tej czynności.

Kontrola narażenia środowiska

Nie dotyczy.

SEKCJA 9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE:

9.1. Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych

Wygląd:	Bezbarwna, jednorodna ciecz, bez zanieczyszczeń mechanicznych.
Zapach:	Charakterystyczny
Próg zapachu:	Nie oznaczono
pH:	<2
Temperatura topnienia/krzepnięcia:	Nie oznaczono
Początkowa temperatura wrzenia i zakres temperatur wrzenia:	Nie oznaczono
Temperatura zapłonu:	Nie oznaczono
Szybkość parowania:	Nie oznaczono
Palność (ciała stałego, gazu):	Nie dotyczy
Górna/dolna granica palności lub górna/dolna granica wybuchowości:	Nie oznaczono
Prężność par:	Nie oznaczono
Gęstość par:	Nie oznaczono

Gęstość względna:	1,095-1,105 [g/cm ³] (w 20°C)
Rozpuszczalność:	Nieograniczona rozpuszczalność w wodzie.
Współczynnik podziału n-oktanol/ woda:	Nie oznaczono
Temperatura samozapłonu:	Nie oznaczono
Temperatura rozkładu:	Nie oznaczono
Lepkość:	Nie oznaczono
Właściwości wybuchowe:	Nie dotyczy
Właściwości utleniające:	Nie dotyczy

9.2. Inne informacje

Brak danych.

SEKCJA 10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

10.1. Reaktywność

Reaguje gwałtownie z chlorem, kwasem azotowym, mocnymi zasadami, silnymi utleniaczami.

10.2. Stabilność chemiczna

Stabilny przy zachowaniu odpowiednich warunków przechowywania i stosowania.

10.3. Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji

W kontakcie z metalami wydziela wodor.

10.4. Warunki, których należy unikać:

Metali, utleniaczy, zasad, środków redukujących, ogrzewania.

10.5. Materiały niezgodne

Metale, zasady, środki utleniające i redukujące

10.6. Niebezpieczne produkty rozkładu

Tlenki azotu, dwutlenek siarki.

SEKCJA 11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE:

11.1. Informacje dotyczące skutków toksykologicznych

Toksyczność ostra (dane literaturowe):

Kwas Amidosulfonowy / CAS: 5329-14-6

LD₅₀ 3160 mg/kg (szczur, doustnie)

Kwas Metanosulfonowy / CAS: 75-75-2

LD₅₀ 2000 mg/kg (królik, skóra)

Toksyczność inhalacyjna: brak danych.

Kontakt z oczami: może powodować podrażnienie lub uszkodzenie oka.

Działanie mutagenne: brak danych.

Działanie rakotwórcze: brak danych

Szkodliwe działanie na rozrodczość: brak danych

SEKCJA 12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

12.1. Toksyczność

Kwas Amidosulfonowy / CAS: 5329-14-6

- Toksyczność dla ryb: LC50 = 70,3 mg/l/96h
- Toksyczność dla bakterii: UE10 >1000mg/l/16h

Kwas Metanosulfonowy / CAS: 75-75-2

- Toksyczność EC50 = 10-100 mg/l/48h (Daphnia magna)
- Toksyczność LC50 = 10-100 mg/l/96h (Onocorhynchus mykiss)

12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu

Brak danych

12.3. Zdolność do bioakumulacji

Produkt nie powinien wykazywać skłonności do bioakumulacji.

12.4. Mobilność w glebie

Produkt mobilny w glebie i w wodzie.

12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

Nie dotyczy.

12.6. Inne szkodliwe skutki działania

Produkt nie wpływa na ocieplenie globalne i niszczenie warstwy ozonowej.

SEKCJA 13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

13.1. Metody unieszkodliwiania odpadów

Pozostałości odkamieniacza dokładnie spłukać wodą, a popłuczyny kierować do kanalizacji. Przestrzegać przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. nr 62 z 2001 r., poz. 628- tekst ujednolicony)

Zalecenia dotyczące zużytych opakowań:

Odzysk / recykling / likwidację odpadów opakowaniowych należy przeprowadzać zgodnie z obowiązującymi przepisami. Tylko opakowania całkowicie opróżnione i oczyszczone mogą być przeznaczone do recyklingu!

SEKCJA 14. INFORMACJE DOTYCZĄCE TRANSPORTU

Substancja nie podlega przepisom dotyczącym przewozu towarów niebezpiecznych zawartym w ADR (transport drogowy), RID (transport kolejowy), IMDG (transport morski), ICAO/IATA (transport lotniczy).

14.1. Numer UN (numer ONZ)

Nie dotyczy.

14.2. Prawidłowa nazwa przewozowa UN

Nie dotyczy.

14.3. Klasa(-y) zagrożenia w transporcie

Nie dotyczy.

14.4. Grupa opakowaniowa

Nie dotyczy.

14.5. Zagrożenia dla środowiska

Nie stanowi zagrożenia dla środowiska

14.6. Szczególne środki ostrożności dla użytkowników

Podczas manipulowania ładunkiem zakładać środki ochrony indywidualnej zgodnie z sekcją 8.

14.7. Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL i kodeksem IBC

Nie dotyczy

SEKCJA 15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH:

15.1. Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny

Przepisy krajowe / wewnątrzwspólnotowe:

- Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L335/1 z dnia 31.12.2008)(wraz z późn.zm.).

- Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 453/2010 z dnia 20 maja 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) (Dz. Urz. UE L 133 z dnia 31 maja 2010 r.)
- Rozporządzenie (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004r. w sprawie detergentów.
Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 830/2015 z dnia 28 maja 2015 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2014, poz. 817).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 5.03.2009 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz niektórych preparatów chemicznych (Dz. U. z 2009 r. nr 53, poz. 439)
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 02.02.2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U.2011.33.166) z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z dnia 25.02. 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz.U. 2011.63.322 wraz z późn.zm.))
- Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz.U.2005.259.2173).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 grudnia 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych (Dz.U.2005.11.86) ze zmianami
- Rozporządzenie Ministra środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2014, poz. 1923)
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 98/2008 z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 94/62 z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych.
- Ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz. U. 2013, poz. 21).
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. 2013, poz. 888).
- Umowa europejska ADR dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych.

15.2. Ocena bezpieczeństwa chemicznego

Nie dokonano oceny bezpieczeństwa chemicznego

SEKCJA 16. INNE INFORMACJE

Powyższe informacje są opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy i dotyczą produktu w postaci, w jakiej jest stosowany. Dane dotyczące tego produktu przedstawiono w celu uwzględnienia wymogów bezpieczeństwa, a nie zagwarantowania jego szczególnych właściwości. W przypadku, gdy warunki stosowania preparatu nie znajdują się pod kontrolą producenta, odpowiedzialność za bezpieczne stosowanie preparatu spada na użytkownika.

Pracodawca jest zobowiązany do poinformowania wszystkich pracowników, którzy mają kontakt z produktem, o zagrożeniach i środkach ochrony osobistej wyszczególnionych w tej karcie charakterystyki.

Niniejsza karta charakterystyki opracowana została na podstawie kart charakterystyki surowców znajdujących się w składzie preparatu dostarczonych przez producentów oraz w oparciu o obowiązujące przepisy dotyczące niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych.

Klasyfikacji preparatu dokonano na podstawie maksymalnych stężeń składników niebezpiecznych.

Pełne brzmienia symboli oraz zwrotów H z punktu 3:

H314 - Powoduje poważne oparzenia skóry oraz uszkodzenia oczu .

H315 – Działa drażniąco na skórę.

H319 - Działa drażniąco na oczy
H412 - Działa szkodliwie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki
Eye Irrit. 2 - Działa drażniąco na oczy, kategoria 2
Skin Irrit. 2 - Działa drażniąco na skórę, kategoria 2
Skin Corr 1B - Działanie żrące kat. 1B
Aquatic Chronic 3 - Przewlekłe zagrożenie dla środowiska wodnego, Kategoria 3

Wyjaśnienie skrótów i akronimów stosowanych w karcie charakterystyki

NDS	Najwyższe dopuszczalne stężenie
NDSch	Najwyższe dopuszczalne stężenie chwilowe
NDSP	Najwyższe dopuszczalne stężenie pułapowe
DSB	Dopuszczalne stężenie w materiale biologicznym
vPvB	(Substancja) Bardzo trwała i wykazująca bardzo dużą zdolność do bioakumulacji
PBT	(Substancja) Trwała, wykazująca zdolność do bioakumulacji i toksyczna
RID	Regulamin dla międzynarodowego przewozu kolejami towarów niebezpiecznych
ADR	Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych
IMDG	Międzynarodowy Kodeks Morski Towarów Niebezpiecznych
IATA	Międzynarodowe Zrzeszenie Przewoźników Powietrznych

Literatura i źródła danych:

Przepisy prawne przytoczone w sekcjach 2 – 15 karty charakterystyki.

Zalecenia dotyczące szkoleń pracowników:

Pracownicy stosujący produkt powinni być przeszkoleni w zakresie ryzyka dla zdrowia, wymagań higienicznych, stosowania ochron indywidualnych, działań zapobiegających wypadkom, postępowań ratowniczych itd.

Karta charakterystyki nie jest świadectwem jakości produktu. Dane zawarte w Karcie należy traktować wyłącznie jako pomoc dla bezpiecznego postępowania w transporcie, dystrybucji, stosowaniu i przechowywaniu. Osoby pracujące z tym produktem powinny zostać poinformowane o zagrożeniach i zalecanych środkach ostrożności. Informacje zawarte w Karcie dotyczą wyłącznie wymienionego produktu i jego określonych zastosowań. Mogą one nie być aktualne lub wystarczające dla tego materiału użytego w połączeniu z innymi materiałami lub w innych zastosowaniach, niż wymienione w karcie. Użytkownik produktu jest zobowiązany do przestrzegania wszystkich obowiązujących norm i przepisów, a także ponosi odpowiedzialność wynikającą z niewłaściwego wykorzystania informacji zawartych w Karcie lub niezgodnego z przeznaczeniem zastosowania produktu. W przypadku szczególnych zastosowań należy dokonać oceny narażenia i opracować odpowiednie zasady postępowania, programy szkoleniowe zapewniające bezpieczeństwo pracy.